

Megjelenik
1 évfolyam 12 íven,
egyes szám a hónap 1-én.
Előfizetési díja:
1 ft 20 kr.

IRODALMI SZEMLE.

KIADÓ ÉS SZERKESZTŐ:
LUGA LÁSZLÓ.

Hirdetések
kétszer hasábozott
petitsoronként
6 krajezárral
számíttatnak.

Eger. I. évfolyam.

5. szám.

Május 1-én, 1876.

Ujabb vallásköltészetünkről.

IV. Venio nunc ad fortissimum virum! Költő legyen maga is, legyen legalább költői kebel, s szeresse a vallás szépjét egész odaadással, ki az igazán vallásos költőt teljesen megérteni, ki Mindszentyt valóban méltatni tudja. A mit mondunk, kísérlet: halvány rajza annak, a mit tudunk, érzünk; de a nyelv sohasem lévén oly mély, mint az érzelem, kifejezni csak töredékesen képes.

1853-ban lépett fel a „Családi Lapok”-ban Madonna della Sedia című költeményével s azóta egyre küldi szét a vallásos keblek gyönyörére szebbnél szebb dalvirágait, keblében honoló vallásos lelkesültsége, magasra törő képzelme termékeit. Midőn megpendíté lantja húrjait, kimondta, hogy ő „a szent városnak éneklője,” ő „a lantot az oltárról vette” s „míg a tiz parancsot zengi, oldalánál ragyog a főszegecs ajakú igazság.” Az oltárról vette lantját, minden húrja Istent zengi, s ha a virágokra gondol, elröpül képzelme a titkos értelmű rózsára, s ő boldog, mert dallhat a Szeplőtelennek. Érzetében van erejének, mert vele az igazság; kimondja bátran, hogy katolikus, s zúgjanak éjszak, dél zivatarjai, az ő hite megáll ezer tenger közt, mert ő a kereszt vitéze. Merészen állja a hitetleneknek, gúnyolódóknak: Kaczagjatok, nevesetek! . . . de ő az Isten! ő megérti könyvem. — Dalainak tárgyát szívből fakadt vallási érzelmei képezik, kiváló szeretete a Szeplőtelenhez, Isten iránti forró imádása, a büntető-egyház ellenségeivel szemben buzgó küzdelem s ragaszkodás az egyházhoz, — szóval vallása iránti költői lelkesedés adja dalainak a hangot. Két kötetben jelentek meg összegyűjtött költeményei (1865 és 1868.) s a legujabbak is kiadnának egyet.

Mi lyráját illeti — és Mindszenty kiválóan lyrikus — ezt ifjú tűz, képgazdagság, merész képzelem jellemzi: mindmegannyi tulajdonai a valódi költőnek. Ennyit átalán, mert a két kötet költemény egyben-másban némi jellemző különbséget tár fel. Az elsőben ugyanis — mint a maga idejében Toldy is megjegyezte — sok helyütt a dallamosság keresése, a képek egymásra tololása magát az eszmét is inkább sejteti, sem hogy kifejezné: egy-egy költemény könnyed folyásával gyönyörködött, de mélyebb benyomását kockáztatja: a folytonos szónoki hang káprázatát.

szóval: a megállapodottság hiányát érezteti; — csakhogy, azt meg kell adni. Mindszenty mindenben megnyerő, s nem egy darabja oly sikerült, hogy szívesen feledjük a kisebb hiányokat. Érezte ezt, úgy látszik, ő maga is, legalább a második kötet költeményein már nyugodtabb, önmegadóbb hang vonul át, anélkül azonban, hogy képzelme ruganyosságát elveszítené; míg azelőtt ifjú hev, csupa tűz, lelkesedés volt egész költészeté, s ugyanazon eszmének többszöri variálása folytonos izgalomban tartott, a hatást kereste: az ujabbakban a jellemzetes utáni törekvés, a lélektani okok mind nagyobb figyelembevételé, bizonyos művészi, méltóságteljes nyugodtságra vezetnek; s mindezek párosulva M. megragadó modorával, hatásukat nem tévesztik, egy-egy remek darabot teremtenek, ép oly jellemzőt a költő belvilágára, mint művészi tapintatára. Különben, úgy vélem, költészetének e két korszaka úgy áll egymáshoz, mint az ifjú merész álmái a férfikor tettei valóságához. Mi a formát illeti, elsőbb költeményeiben inkább a népies, az 50-es években különösen ápolott dallamos alakhoz ragaszkodik; utóbb inkább az obiectiv lyrának megfelelőbb, művészibb, nehezebb alakokat használja. Legujabb néhány darabjában a forma némileg elhanyagolva látszik, mintha a költő küzdene nagy eszméivel s nem bírná azokat a szűk alak határai közé szorítani. Igaz, hogy a szabadság, a poetica licentia sokat ment ki, de a classikus eszme anyagában s alakjában is kell, hogy classikus legyen. Quandoque bonus etiam dormitat Homerus.

Megjegyzendő az is, hogy M. különösen ujabb költeményeiben felette sűrűen veszi igénybe a görög s római mythologia alakjait, hasonlatait. Vitatkozni lehetne arról: mennyiben használhatók ezek, mint a pogány költészethez tartozók, vallásos költészetünkben: itt csak azon, tán nem alap nélküli meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy ezek, a mennyire lehet, mellőzendők. A kérdés vitás; Herder például, maga is protestans, igen szűk határok közé szorítja a mythologiai alakok használhatóságát; másrészt Balde, Sarbievsky rendesen élnek velök; de mégis úgy látszik, a héber történet s a kereszténység tizenkilenc százada, a szentírás s az egyház életéből vett traditionalis kifejezések legalább is pótolhatnák azokat.

Különös előnye Mindszentynek, a mi nevét megalapította, a mi kedvelté tette az, hogy egyuttal a kornak költője: alkalmi költeményei oly sikerültek, hogy akaratlan is hódítanak és szavalásra igen alkalmasak. Sokat kellene idéznünk, költeményei közül megneveznünk, ha erre részletes példákat akarnánk felhozni: legyen elég a dolog jelzése.

Mint epikus költő, bárha sajnálatunkra csak kisebb elbeszélő költeményeket írt, szintén kiválik társai közül. Szépen tud festeni, leírni, nem a festői iskola elfajult modorában, a kirívó realismus hatása alatt, nem az antik minták után szárazon, hanem élethűen, velősen, jellemzően. Tárgyait nagy változatosság jellemzi s mindenkor méltókat választ. A gyöngédség, mely kiváló sajtósága a legendának, a ker. epikai költészet e kiváló fájának, s mely különösen a szűz Anya s a gyermek Jézus életéből vett képekben tűnik ki, különösen kedvelté, vonzóvá teszi enemű darabjait. S e téren nemcsak érdekes elbeszélő, de kellemmel oktató is, nagyban követi a miscere utile eum dulci elvet.

Vita tárgya lehet, hogy költeményeinek két kötetéből, tekintve a költemények belszépségét, művészi alkatát, a gondolatok magasságát, melyiket illeti az elsőség? Bárha biztos, hogy ellen-

mondással találkozunk, véleményünk szerint a második kötetnek nyújtjuk a pálmát, mitemsem vonván le egyébiránt az első érdemeiből. — ugy tartjuk, hogy ezen újabb kötetében mindinkább objectiv álláspontra emelkedvén, költészete több komolyságot, méltóságot, képzelete nagyobb fenséget, nyelve nagyobb hatályt nyert. Egyébiránt sub iudice lis est. Különbözik ez maga is mutatja, hogy legyenek bár az izlések különbözök, egynek ez, másnak amaz tetszvének inkább, mindannyian megegyeznek abban, hogy midőn M. „kedélye s alanyisága nevében felhasználta a költő ama jogát, hogy neki szabad és kell is nagyobbnak látszani a többieknek,“ s midőn eme magas felfogása termékeivel épen a vallásos költészet terrenumát gazdagítja, minden a ker. elvek mellett valóban lelkesülő kebelben viszhangra talált. Ez az egy elvitázhatlan, az apróságokban legyenek bár különbözök is a vélemények.

S eszerint a koszorú épen fog állani vallásos költészetünk paecirtájának fején. . . „Eljönnek az évek századjai, ezredjei, letipornak mindent könyörtelenül, de te szent léssz előttük. Mindenre a sárga halált lehelik, de a te fejed koszorúja zöld marad örökké!“ (Petőfi.)

(Folyt. köv.)

Szemle.

Schematismus Historicus

Dioecesis Neosoliensis pro anno saeculari MDCCCLXXVI. Ab erecta sede episcopali C. Neosolii. Typis Philippi Machold. Nagy S. r. 455 l.

Az esztergomi érseki megye felosztását s egy új püspökségnek Besztercebányán való alapítását Dioecesis Turóciensis név alatt — már Pázmány Péter tervezte. E terv azonban akkor, különféle nehézségek miatt abban maradt s mintegy 140 évnek kellett lefolynia, míg azt Mária Terézia magyar királyné újból felkarolva, s az apostoli szent székek egyetértve, 1776-ban meg is valósította.

A jeien év tehát 100-ik évfordulója a besztercebányai egyházmegye megalapításának, s hogy ezen az egyházmegye életében emlékezetes időpont nyomtalanul el ne enyészszék, sőt inkább hála- és hasznosan megünnepeletessék: az egyházmegye jelenlegi főpásztora, mélt. Ipolyi Arnold ur, egy ritka gonddal és alaposággal szerkesztett Schematismus historicus-t bocsájtott közre, mely az egész egyházmegye történetét magában foglalja s hamindjárt vázlat is, mint az előző gyanánt szolgáló püspöki levél mondja, mindenestre oly irodalmi termék, mely a magyar egyháztörténelmi tudományok kedvelőinek örömét és háláját legnagyobb mérvben kiérdemli.

A becses mű a névtárak nálunk divatos, de különben is a tárgy természetéből folyó felosztását

megtartva, sorban tárgyalja a püspökök, káptalan, parochiák és központi intézetek történetét, feltűnően szép latinsággal szerkesztett hosszabb vagy rövidebb élet-, illetve helyleírásokban szólván mindenikről. Különösen érdekes a „Series Episcoporum Neosoliensium“ feliratu II-ik szakasz, mely az időszent püspökök életét és működését 38 lapon át élénk vonásokkal ecseteli s az illető kor- és helyviszonyokra vonatkozó számos becses adatot foglal magában. Ide igtatjuk a 8 főpásztor nevét és kormányzási idejét: gr. Berchtoldt Ferencz (1776—1793); Zerdahegyi Gábor (1800—1813); Makay Antal (1818—1823); Belánszky József (1823—1843); Rudnyánszky József (1844—1850); Moyses István (1850—1869); Szuppan Zsigmond (1870, mielőtt püspöki székét elfoglalta volna, 1871-ben leköszönt); Ipolyi-Stummer Arnold (1871. szept. 23-án kinevezetett, dec. 22-én praecconizáltatott, 1872. május 2-án beiktattatott). — Nem kevésbé vonzó a káptalan és székesegyház leírásai, valamint a nagyprépostok és káptalani tagok tömör rövidebbé életrajzai. A parochiák sorrendjében rendszeren a templom, vagy templomok történeti és építészeti leírásával, esetleg műkinesinek ismertetésével s a lelkészek lajstromával találkozunk. Kiváló becsesel bírnak Beszterce- és Körömözbánya kimerítő leírásai. Átlapozván a kiállítás tekintetében is diszes könyvet, meggyőződünk, hogy a besztercebányai egyházmegyének minden-

kor becsületére, sőt dicsőségére fog válni, hogy történetét ilyen mű hirdeti, s csak azt ohajtjuk, e szép példa minél előbb egyetemes követésre találha!

Balogh Ágost. Beatissima Virgo Maria Mater Dei, qua Regina et Patrona Hungariorum. Historico-pragmatice adumbravit Augustus Florianus Balogh de Nemescicz, parochus Kocsköczensis. Tom. I. II. Agriae 1873; 1876. Typis Lycei Archi-Ep. — Nagy nyegedr. 796 lap. Ára 5 frt. 50 kr. Velin papíron 6 frt. 50 kr.

E mű, melynek első része még 1873-ban megjelent, a második részzel befejezve fekszik előttünk. Olvasva szerzőnek műve megjelenése körülményeiről szóló jelentését, fájdalom fogta el lelkiünket azon közöny miatt, melylyel a legfőbb elismerésre méltó törekvés, s ennek nagybecsű gyümölcse, e mű, a közönség részéről találkozott. Irodalmi viszonyainkat szomorúan jellemző tünetény, melyre rámutatunk, s ha önszégienkre is — nyilvános hibáztatást mondanunk, feladatunkból folyó sajnós kötelesség. Egy, évek hosszú során törhetlen kitartással buvárkodó író, ki vallásos és hazafini meleg odaadással s kegyelettel csüggeve legszentebb tárgyán, mely a nemzet dicsőségét emelni hivatott, és egyedül önzetlen munkaszeretetéből merítve erőt, ily művet alkot: bizonyára többet érdemel a mellőzés, érdektelenség azon jeleinél, melyeket nemes önérettel inkább, mint panaszkodva felsorol.

Az illető körök, melyekre művével számított, melyek e mű pártolásával önmaguk iránti kötelességet rónának le első sorban, alig vettek róla tudomást; tettekben legalább nem mutatták. — Nem folytatjuk e hangot, sz. helyett nem adunk még élesebb kifejezést a panasznak, melyre különben is e munka csak egy alkalmat szolgáltatott a sok közül; ... reméljük a jobbat; bizunk a közönség ébredésében, mely ugy e műnek, mint sok másnak meghozza a megérdemelt elismerést és tiszteletet, meg, irodalmi viszonyaink tartós javulását.

A munka célja előadni a Mária-cultus történetét Magyarországon, a Regnum Marianumban, mely alatt sz. érti a társországokat is. Két főtétele vesz fel sz. bizonyításra, s azok szerint műve két főrésze oszlik. Az első részben kimutatni törekszik, hogy a Bold. Szűzet a magyar nemzet tiszteli, s a másodikban, hogy sz. Mária a magyar nemzetet szereti, ótalmazza. A történelem tényei s emlékeiből veszi érveit. Az emelkedett, áhitat-teljes felajánlás és előszó után Sz. Máriának alapos nyomozáson nyugvó élettörténete (I. Hagio-graphia) következik; a II. (Patrona Hungariae feliratu) fejezetben elmondja, mikép lett a magyar Sz. Mária nemzete; felsorolja királyaink s főbjeinek Mária-tiszteletének tényeit s e tiszteletre vonatkozó nyilvános intézkedéseiket; a III. (Homagium singulorum singulare) a feltünteteti századról-századra

az egyeseknek szóban, tetteben nyilvánult tiszteletét a Szűz iránt; — a IV. (Fundationes et Instituta multifaria) szól a Sz. Szűz védelme alatt álló vagy tiszteletére emelt intézményekről (egyházme-gyék, püspökségek, prépostságok, collegiumok, pap-növeldék stb.); V. a hasonjellemtű szerzetes rendek, zárdák, vallásos testületek sorolvák fel; VI. a. a Szűz tiszteletére emelt, részint már elenyészett, részint még fenlevő egyházak, számláltnak elő egy-házme-gyék szerint; VII. szól a Szűz anya nyilvános szobrairól, templomi, nyilvános intézetekben, ugy magánosok birtokában levő nevezetes képei-ről (a helyek felsorolásában itt nagyobb részlet ohajtottunk volna), VIII. a. a harangokról; a IX. (Heraldica című) fejezetben feltünteteti, mely jeleit mutatják a Mária tiszteletnek a czimerek, zászlók, pecsétek; s X. a. a pénzek és érmek. (Különösen érdekes azon, tekintélyek által támogatott állítás, hogy a Szűz képe az ország czimerének is egyik jelvényeül szolgált). XI. a. a Mária-társulatok külön-féle nevei, XII. a. a nagyobb Mária-ünnepélyek, bucsujárások, koronázások stb. tárgyaltnak; XIII. a. az Ave Maria-köszöntésre vonatkozó határozatok, XIV. a. (Immaculata) a szeplőtlen fogantatás hité-nek történelmi emlékei, Magyarország szerepe annak dogmává lett kimondásánál, részleteztetnek. Bezárja az első részt a XV. (Literatura et Bibliographia) a. az idevágó irodalom korszak szerinti feltüntetése. — A második rész öt fejezetre oszlik: I. Vocatio. Sz. Mária a magyar nemzetet magáé-nak választja. II. Loca gratiarum. Az összes mag-yarországi kegyhelyek (300-on felül) leírása. III. Thaumaturgia. A Szűz csodás megjelenései s cselekedeteinek főbjei. IV. Protectio. A magyar nemzet sokszor válságos történetének, főb ese-ményeiben összefoglalt elmondása, Sz. Mária foly-tonos oltalmának feltüntetése. V. Conclusio. Visszatekintés a tárgyalakra. — Végül Supple-mentum, a mű egyes helyeinek bővítésére, helyre-igazítására szolgáló vegyes részletek.

Mint e felsorolásból látható, sz. tárgy egy ol-dalát sem hanyagolta el, egy mozzanatot sem ha-gyott figyelmen kívül, mi annak teljességéhez meg-kívántatott. Az ide tartozó anyagnak gazdag, s merjük mondani, a jelen körülményekhez képest, teljes tárházát nyújtja; mi nem azt jelenti azon-ban, hogy pótlásoknak, kiegészítéseknek nem lenne még helye. Elismeri ezt sz. maga is; s ez a tárgy terjedelmes volta-, a források hiánya-, a kutatások közben sz. által is többször többek részéről tapasztalt indolentiánál fogva másképp nem is gondolható.

Meg lehetünk elégedve a két főrésze osztással is. De ugy tapasztaltuk, hogy az elsőnek kidolgo-zása sokban sikerültebb a másodiknál; a bebizonyítás ebben kevésbé domborul ki. Amabban minden fejezet, egyenes közeli vonatkozásban áll a főtéttel, míg a másodikból sok rész, a kegy-helyekről szóló legterjedelmes fejezet jó része péld., ép oly helyesen, sőt talán helyesebben fel-vehető lett volna az elsőben. Az anyag beosztása,

az egyes fejezetek keretében is, rendszeresebb az első, mint a második részben. Bizonyára a mű előnyeül szolgált volna, ha a 672. l. adott átnézeti csoportosítás helyett a kegyhelyek, egyházmegyék, vagy legalább betű rendszerint soroltattak volna fel, s nem oly rendszertelen egymásutánban. A czél talán, kisebb jelentőségű jegyzetek is oly mérvben foglalnak helyet a második részben mely az első rész választékos, dologhoz tartozott, nyomtatékos jegyzeteivel szemben s a munka keretét s szorosán tartalmát tekintve, hibául rovandó fel kétségkívül, ha tán tudományos értékek nem kifogásolható — s olvasásra méltók is; minők különben az első részben sem hiányzanak, péld. a magyarországi nevezetes templomok, a világ legnagyobb harangjainak érdekes jegyzéke. A nyelvezet is gyengül a második részben; nemcsak az egyöntetiség hiánya tűnik itt fel, — de gyakrabban találkozunk a magyaros gondolkozást viszatükröző kifejezések- s nagyonis modernizált szók- s szóalkotásokkal is. Hogy sz. tud tisztán, ékesen is írni, arra több helyet hozhatnánk fel bizonyítékul. A széles alapu történelmi nyomozás; a hittani s különösen bibliai ismeretek bősége, mely az egyes fejezetek találó mottói s a több helyen meglepő szépséggel s hatálylally alkalmazott idézetekben nyilvánul; a kedély melegsége, a meggyőződés ragadó ereje, a magyar hazafias szellem egykép tükröződik az egész munkában, melynek hiányaira a fönnebbiekben azon reménnyel tettünk figyelmessé, hogy azokon egy újabb kiadásban alkalma leendő segíteni szerzőnek, mit szívünkbenől ohajtunk. De a mű már jelen alakjában is a legbecsebb irodalmi termékek közé sorakozik, s oly alapot képez, melyen a hasonirányu irodalmi munkálatok bátran tovább haladhatnak. S ezzel sz. alapot rakott saját irodalmi nevének is. A latin nyelv használatát sz. eléggé jól indokolja.

De a czél, melynek érdekében a mű létrejött, valóban kívánatossá teszi e mellett, hogy sz.-nek a 693 lapon kifejezett szándékához képest, a mű legalább rövid kivonatban, vagy inkább átdolgozásban a csak magyarnyelvű közönségre is használhatóvá tétessék.

A kiállítás diszes. Az alak ugyanaz, melyben a Tárkányi-féle szentírás kiadatott.

A legmelegebben ajánljuk.

Karénekes kézikönyv. (Manuale Liturgicum.) A római mise, szer-, zsolozsma- s egyéb bevett közajtatossági könyvek nyomán, a székes- s népegyházak karmesterei, kántorai, papnövédek s képezdészek használatául, a templomszolgálat minden alkalmaira összeállították, hangjegyekre, énekkarokra s orgonára tették, s a gregorián énekek való rövid utmutatással ellátva kiadták: **Zsasko vszky Ferencz és Endre.** Az egri érseki hatóság jóváhagyásával. Második átdolgozott és bővített kiadás. Ára füzve 3 frt 60 kr. Egerben, nyomtatott az érseki lyceumi kö- és könyvnyomdában 1876.

A kath. egyházi ének- és zeneirodalom terén már oly sok kitűnő érdemet szerzett Zs. testvérek egy nagyobb szabásu művét mutatjuk be olvasóinknak.

E műnek első kiadása annak idején nagy figyelmet keltett a zeneirodalom terén, és méltán; általa alapított meg ugyanis magyar kath. egyházi zene- és énekirodalmunk azon irányban, melyre a művelt külfölddel szemközt magasb hivatásunk s törekvésünk önérzetével mutathatunk. Az azóta történt haladás, mely e téren észlelhető, e műnél veszi kezdetét. Nem is késett a n. m. magyar püspöki kar azt megjelenésekor felkarolni, s valamenyny magyar egyházak s intézetek számára megrendelni azon meghagyással: hogy a magyar kath. egyházban annyira kívánatos egység szempontjából — az évenként előforduló ünnepélyes szertartások jövőre annak nyomán s utmutatása szerint végeztesenek.

Ez 22 évvel ezelőtt történt, azóta e mű szerzői sokat tapasztaltak, búvárkodtak, tanultak, bő alkalmuk levén az időközben felmerült hiányokat észlelni, miket „Cantica Sacra“ s egyéb apróbb kiadványokkal sem voltak képesek pótolni, míg végre az első kiadás végképen elfogyván, annak második kiadása szükségessé vált, mely a jelenkor követelményei szerint teljesen átdolgozva, nagymérvű bővítésekkel, s tökéletesebb alakban jelenlén meg, folytatni van hivatva azt, mit az első megkezdett.

E második kiadásból a latin rovat-magyarázatok kihagyattak; a passio, s Lamentatio szövege az egyház feje által jóváhagyott egri kiadásu szentírás szövegével lett felcserélve. A bővítésekre nézve megjegyzendő, miszerint ez új kiadás 29 rendes és rendkívüli szertartással bővített. A rendes szertartások közé felvették: „szentségkítétel alatti szertartás, nagyböjtdélutáni ajtatosság, májusi ajtatosság, nepomuki sz. János nyolczada, sz. Dónát püspök, sz. Vendeltisztelete, halottak estéje, az év utolsó estéje stb. A rendkívüli szertartások közt foglalnak helyett: „templom-szentelési s kiengesztelési szertartás, temetőszentelés s kiengesztelés, kereszt vagy kálvária szentelésének rendje, kép vagy szobor szentelés, a bérálás ünnepélyes feladásának rendje, egyházi s hadizászló szentelés, új iskola, új orgona megáldási szertartás stb. A bővítések legnagyobb része különös tekintettel kántorainkra tétetett. Az orgonával ellátott magyar népekek s latin hymnusk száma 70, ide járulván még a bevett megható dalama által kitűnő ugynevezett gregorian Requiem, és Libera orgonára téve. Több férfikar, szám szerint 72 magyar és latin, részint a „Cantica Sacra“ból vétetett, részint mint új dolgozat fordul benne elő. — Általában a tartalom áttekintése meggyőzhet mindenkit arról hogy e 2-dik kiadás

papnövendékek s kántor-képezdészek nélkülözhetlen kézi könyve lévén, annyira bővitve jelenik meg, miszerint aligha van szertartás, mely itt szükséges utasítással s énekekkel ellátva felfalható nem volna.

A 41 ivre terjedő s így az első kiadásnál 11 ivvel terjedelmesebb műnek ára csak 3 frt 60 kr; tekintve azt, hogy az ily hangjegyekkel kiállított munkák nyomtatása rendszeren nagy költséggel jár, ezen mű alkalmasint a legolcsóbb kézikönyv, mely valaha napvilágot látott, s világosan mutatja azt, hogy az önzetlen szerzőknél egyedül a szellemi, nem pedig az anyagi haszon szolgál irányadóul. Biztos a remény, miszerint ezen korszerű, s e nemben egyedül álló szakmunka, — mely a hasonló mű külföldi termékekkel kiállítás, czélszerű berendezés s zenészeti tekintetben bátran versenyez — az illető t. cz. egyházi hatóságok által az elsőhöz hasonlólag országszerte kedvezően fogadtatni s felkaroltatni fog *). Csakis tömeges pártolás által érhető el a mi — szívet s lelket egyaránt emelő — szertartásainknál az annyira kívánatos egyöntetű, s szabatos eljárás; ismételve figyelmeztetjük az illetőket e nagy horderejű egyházi zeneirodalmi termékre.

Nagy elismeréssel tartozunk a fáradhatlan Zs. testvéreknek, kik egyházi ének- és zeneszerzeményekben a szépérzék szabályait oly szépen egyesítik a művészet szabályaival, hogy műveikben a természetesség, mint az egyházi zenének legfőbb szépsége, mindenütt megvan.

Werfer A. **„Az irgalmas nővér.”** Elbeszélés. Irta W. A. Magyaritá Buza Sándor. Ungvár, 1876. 8. r. 166 lap. Ára 60 kr.

Részünkről mindig a legnagyobb örömmel üdvözöltük a magyar kath. szépirodalmi munkákat, habár fordítások voltak is azok; mert eltekintve attól, hogy igen gyakran még a komolyabb tanulmányokkal foglalkozók is szeretnek oly olvasmányokat, melyek nem annyira az észhez, mint inkább a szívhez és képzelődéshez szólnak, vagyis szeretnek a komoly munka után megpihenni, — mondjuk, ettől eltekintve, hányan vannak, és pedig jó katolikusok, kik szeretnek olvasni, de nem ajtossági könyvet, se nem bölcészeti tanulmányt vagy történelmet, hanem oly munkákat, melyek, mint mondani szokták: *m u l a t t a t n a k*. Katolikus munkát kívánnak, mely vonzó legyen. Ily munkáink hiányzanak, vagy legalább is ritkák; már pedig, akik szeretik képzelődésüket táplálni, ha ily könyveket nem kapnak, másfélékhez fognak nyulni s először is olyanokhoz, melyek jó, ártatlan czég alatt árultatnak. Azt pedig nagyon is jól tudjuk, milyen a kereszténység nélküli ártatlanság!

*) Egri érsek önmagmértóságá f. évi april 10-ről, 891 sz. a k. körlevelében azon utasítással hívja fel az egyházmegyei papság figyelmét e műre, hogy azon esetre, ha templomaikban a mű első kiadásu példányai újabbakkal pótlandók lesznek: e második kiadás példányait igyekezzenek megszerezni.

A fordító, kinek neve nem ismeretlen már a kath. irodalmi téren, Werfer Albert fentebbi czimű elbeszélésének magyarításával kívánta kath. szépirodalmi munkáink számát szaporítani. Maga a történet egyszerű. Egy szegény árva leányt vezet végig az élet küzdelmein, ki végre is teljes megnyugvást az irgalmas nénék zárdájában talál, hol alkalom nyílik ellenségeit ápolhatni s nekik megboesátani. Az elbeszélés vonzó, bár itt-ott hézag, mi egyébiránt nem a fordító hibája. A fordítás sikerült s ha a tulajdon nevek is magyarokkal cseréltettek volna fel, alig venné észre az olvasó, hogy fordítás van kezében. Fordítót üdvözljük s reméljük, nem ez lesz utolsó fordítása.

Dr. Bitá Dezső. **„A keresztény vallás isteni eredete és szükséges volta korunk tévelyeivel szemben”** czimű pályanyertes műve, (1. 1. sz.) második kiadásban is megjelent. (Ára 2 frt. o. é.)

E munkával lapunk 1. számában már foglalkoztunk, azért jelenleg csak néhány megjegyzésre szorítkozunk. Sz. műve első kiadásából módosítva átvett előszavában indirect vonatkozással van azon élénkebb hírlapi felszólalásokra, melyek a mű első megjelenése alkalmából a munka értékének különösen az eredetiség szempontjából való méltatása s az egyetemi bírálók eljárása körül támadtak. E vonatkozás amily indokolt, ép oly helyes is.

Jó zárlat ama felszólalásához. Részünkről sajnálkozva szemléltük a keletkezett tollharcot, — nem is akarjuk felbolygatni, de — egyszersmind köteles válaszul némely interpellatióra, megengedhetőnek vélünk egy-két idevágó szót. Az egyetemi bírálók eljárása fölött itélni, s e munkát magában tárgyilag bírálni, két egymástól különválasztható dolognak tartjuk és tartottuk.

Az elsőt nem tettük. Az egyetemi hittani kar hirneve, becsülete sokkal szilárdabb elővéleményt s tiszteletet követel maga iránt, hogy sem ellenében könnyedén odadobott gyanúsításokkal bárki is jogosan feléphetne. Ilyesmire különben sem termettünk.

Részleteket nem hozhattunk volna fel, — s amelyek később nyilvánosságra jöttek, bizonyára nem a támadva felszólalóknak adtak igazat. — Szóltunk magáról a munkáról, mely a nyilvánosságé. A nyilvánossággal együtt jár a jog, hogy a közönség saját szempontjából is hallathassa független, önálló véleményét a neki szánt munkáról. Elégnek tartottuk e joggal élni. S mit ez állásontról a közönség tájékozására (1. az 1. számban) a műről s különösen az eredetiség kérdését illetőleg is, elmondunk, feltartjuk ma is. Itélt maga a közönség is. S ez itélettel sz. meg lehet elégedve.

Kedvesen jegyezzük meg, hogy előbbi ismertetésünkben a mű külső kiállítását illetőleg kifejezett ohajunknak elég tétetett. Ez által az alak tetszőbbé, a kezelés könnyebbé lesz.

— A volt erdélyi királyi főkörmányszék kebelében fennállott **katholikus bizottság hatásköréről**, és az erdélyi kath. status-gyűlés és igazgató-tanács által követendő eljárási módozatról. Eredeti okmányok alapján. Gy.-Fehérvár, 1876. S. r. 64 lap. Ára 50 kr. Megrendelhető Gy.-Fehérvárott Dr. Éltes Károlynál, nemkülönben könyv-árusi uton is.

A füzetbe irt bevezetés mondja el, mi czélből állított össze e munka. A volt erdélyi királyi főkörmányszék kebelében 1767. óta fennállott kath. bizottság Erdélyben ugyanis a magyar apost. király jogai és jótéteményei gyakorlásában közegés az egyházi és hazai hatóságok közvetítő kapcsala, mely kath. bizottság rövid megszakitással egy századon túl üdvösen mozdította elő az erdélyi egyházi, iskolai és nevelési ügy emelkedését. Vele és kezelése alatt keletkeztek, megmentettek, gyarapodtak és hasznosítottak az erdélyi kath. közalapok, kétségtelenné vált azok jogi természete s az erdélyi katolikusok azokbani birtokjogának törvényes czime. Védelme alatt alakultak újra az erdélyi kath. fő- és középtanodák s növeledék, nyert lendületet a kath. népnevelés; erősbültek számban, szellemben és tekintélyben a kath. hívek, úgy hogy ama bizottság hatáskörének ismertetése méltán tekinthető egy lapnak Erdély utóbbi századának történetéből.

Az 1767-ben föllállított kath. bizottság, mely Erdély kath. ügyeit intézte, évek folytán némi átalakuláson ment ugyan keresztül, de lényegileg meg nem változott. 1849-től egész 1861-ig az erdélyi

es. kir. helytartóság magához kívánta ragadni a kath. bizottság némely teendőit, de a püspök tiltakozása folytán, ettől elüttetett s midőn 1861-ben az erdélyi főkörmányszék ismét visszaállított, a kath. bizottság is szervezetett s teendőit folytatta még a főkörmányszék feloszlása után is egészen 1873-ig, amely évben az erdélyi kath. igazgató-tanács lépett helyébe.

Ő felségének 1867-ik évi aug. 19 én kelt legmagasabb elhatározása az erdélyi püspököknek és az erdélyi kath. statusnak értésére adja, hogy a kath. status-gyűlés és ennek kebeléből választott igazgató-tanács által mindazon ügyek kezeltetnek és intéztetnek, melyek ama bizottság hatáskörébe tartoztak. Jelen füzet czélja tehát részletesen ismertetni: mi volt ama bizottság hatásköre? mely ügyek tartoztak ahhoz? kik ezen ügyekben az összes érdeklettek? melyek ezen ügyekben az apostoli király legfelsőbb kegyuri és felügyelői jogai? Csak ezek helyes ismerete után lehet megállapítani azon módozatokat, melyek szerint amaz ügyek ezentul kezeldendők és elintézendők.

Az említett kérdések történeti okmányok alapján vannak megoldva a füzetben. Minthogy pedig a most létező kath. status gyűlés és igazgató-tanács a létező kath. bizottság hatáskörébe lépett: ennek ismertetéséből azok hatáskörére és eljárási módozatára némi lehozások vannak csatolva függelékül a füzetbe. — Kik az erdélyi kath. viszonyokat ismerni akarják, e füzetet élvezettel s nagy haszonnal olvasandják.

Irodalmi vegyesek.

— A „Szellemi kincstár“ előfizetői és megrendelőivel tudatjuk, hogy a mű megjelenése még mindig kérdéses, mivel eddig annyi előfizető és megrendelő nem jelentkezett, mennyi a mű kiadását lehetővé tenné. Azonban még folyton kapunk megrendeléseket, úgy hogy talán a szerző képes leendő becses munkáját sajtó alá adni.

— Pály Ede, r. k. káplán Ungvárott, előfizetési felhívást küldött szét ily czimű könyvre: „Krisztus Urunk hét szava a kereszten.“ A mű május hóban fog megjelenni. Ára 1 frt. Az előfizetések szerzőhöz küldendők.

— A váci növ. papság „Pázmány egylet“ tagjai előfizetést hirdetnek Laikus Fülöp „Silvio“ czimű vallás-erkölcsi regényére. A két kötetes, körülbelül 40 ivre terjedő regény ára 1 frt 50 kr. A mű még ez iskolai évben fog megjelenni és szétküldetni. A megrendelések f. hó 15 ig teendők meg.

— Dr. Zafféry Károly dr. Stöckl Albert „Lehrbuch der Philosophie“ czimű három kötetes, mintegy 130 ivre terjedő művét magyaritá. Kik a fennevezett művet birni ohajtják, ez ohajtásukról f. é. június első napjág értesítsék szerzőt. Ha a

fenemlített napig annyi példányra történik megrendelés, mennyi a mű kiadását csak megközelítőleg is biztosítja, akkor a „lélektan“ és „gondolkodástan“ még ez évben látnak napvilágot. Megrendelhető a „lélektan“ és „gondolkodástan“ külön-külön, vagy pedig az egész mű egyszerre. A „lélektan“ ára 1 frt 50 kr, — a „gondolkodástan“ 1 frt 40 kr. Az egész műnek (lélektan, gondolkodástan, metaphysika, bölcsészet történelme) ára 11 frt.

— „Vallás, Politika és Társadalom.“ Író Jósika Kálmán ily czimű művére hirdet előfizetést a „Hunyadi Mátyás“ irodalmi és könyvnyomdai intézet. A mű szerző jól sikerült arczképével ékitve, aug. 1-én fog megjelenni. E mű keretébe öleli Magyarország jelen politikai, egyházpolitikai és társadalmi életének irányeszméit. — Egyszerű példány ára 1 frt 50 kr; diszkiadás 2 frt 50 kr.

— „Egyházpolitikai czikkezesek“ czimen adja ki Gundy Mihály azon czikkeit összegyűjtve, melyeket a kath. közlönyökben évek hosszú során át irt. A mű május havában jelenik meg. A terjedelmes kötet előfizetési díja 2 frt, mely akár szerzőhöz Bakonyára, (u. p. Sz.-Lőrincz) akár a „Hunyadi Mátyás“ kath. irod. intézetbe küldendő.

— **Ürge László** Budapesten (városháztér) katolikus könyvkereskedést nyitott.

— A „Szent István-Társulat“ igazgató-válaszmánya ápril 20-án tartott ülésében gr. Cziráki János társ. elnök kifejezést adott a feletti örömeinek, hogy a társulat alelnöke Tárkányi József kanonok hosszas betegségéből felüldülve, működését ismét megkezdheti. Tizenkét tag jelentett be, kik újabban a társulatba léptek. Alelnök „VII. Pius pápasága“ című két kötetes történelmi munka kéziratát mutatta be, mely megbirálás végett dr. Fraknoi Vilmos és dr. Laubhaimer Ferenc választmányi tagoknak adatott ki. Az ügynökség márc. hóban 18,924 példány könyvet s 8654 db. sz. képet árusított el.

— **Lengyel Miklós**, egri nagyprépost irodalmi alapítványaira az egyházmegyei hivatalhoz érkezett dolgozatok szabályszerűleg megbiráltatván,

a 200 frtból álló első osztályu pályadíj Sullay István domaházi lelkésznek, a 86 frtot tevő másodosztályu díj pedig Bartók István bogácsi káplánnak íteltetett oda. — Ohajtandó volna, ha az első osztályu díjt nyert pályamunkák minden évben ki is nyomtatnának. — Az 1876. és 1877. éveket magában foglaló pályázati időszakra egri érsek önméltósága a következő pályakérdést tűzte ki: „Fejtessek ki a katolikus tan a vallásszabadság, vallási türelem és vallási közönyről, s mutattassék ki, hogy ezek téves felfogása- s alkalmazásából keletkezik a gyászos viszály az egyház és állam közt.“ — A pályadolgozatok idegen kézzel írva s a szerző nevét rejtő jeligés levélkével ellátva, 1877 ik évi december hó 20-ik napjáig az egri egyházmegyei hivatalhoz küldendők. Csupán egri egyházmegyei áldozárok pályázhatnak.

Könyvészet.

BIBLIOTHEK der KIRCHENVÄTER Auswahl der vorzüglichsten patrist. Werke in deutscher Uebersetzung, hersg. v. V. Thalhoffer 176—182. Lfg. (Kempten Kösel.) Egy egy f. 24 kr.
DIERTIUS LE P. Méditations sur les exercices de St. Ignace. Traduit par Abel Gaveau. (Paris, Plon Cie.) 2 frt 40 kr.
GALLAND J., Joseph v. Görres. Aus Anlass seiner 100 jähr. Geburtsfeier. 2. Aufl. 1. Lfg. (Freiburg, Herder.) 1 frt 8 kr.
GEIGER, A. Allgem. Einleitung in die Wissenschaft des Judenthums. Herausg. von L. Geiger (Berlin, Gerschel.) 2 frt 40 kr.

GUÉRANGER, D. P. Das Kirchenjahr. 9. 10. Lfg. (Mainz. Kirchheim.) 1 frt 68 kr.
Die Heilige Weihnachtzeit 2. Abthlg. (Mainz. Kirchheim.) 5 frt 88 kr.
GUÉRONNIÈRE. Le droit public et l'Europe moderne. (Paris.) 9 frt.
HAUSHERR, M. Römisch — katholischer Hausprediger 1—4. Hft. (Regensburg Pustet.) Egy egy 36 kr.
HERGENRÖTHER, J., Literaturbeilage u. Nachträge zur 2. Ausg. der Schrift: „Katholische Kirche u. Christl. Staat“ (Freiburg, Herder.) 60 kr.

HIRDETÉSEK.

Szolosányi Gyula

könyvtáros által Egerben (az érs. lyceum átellenében)

a m. tud. akad. által kiadott következő becses tudom. munkák,

a boltiárnak felére s részenkint harmadára leszállított áron kaphatók:

	frt. kr.		frt. kr.
<i>Frankl Vilmos.</i> A hazai és külföldi iskolázás a XVI. században. A m. t. akadémia által jutalmazott pályamű. Nagy 8-adrétben, 424 oldal. 3 frt. helyett	1 —	sek története 1445—1452-ig. Nagy 8-adrét, 175 oldal. 1 frt. 20 kr. helyett	— 50
<i>Vass József.</i> Hazai és külföldi iskolázás az Árpád-korszak alatt. A m. t. akadémia által jutalmazott pályamunka. 8-adrétben, 130 oldal. 1 frt. helyett	— 50	<i>Udvardy Ignác.</i> A keresztény elem üdvös befolyásáról a polgárisodásra. 70 kr. helyett	— 10
<i>Rupp Jakab.</i> Magyarország helyrajzi története főtekintettel az egyházi intézetekre, vagyis a nevezetesebb városok, helységek, s azokban létezett egyházi intézetek, püspökmegyéek szerint rendezve. 4 nagy 8-adrétű kötetben. (1655 oldal.) 11 forint helyett	3 30	<i>Mocsi Mihály.</i> Elmékedések a psychologia és physiologia körében, különös tekintettel a polgári és erkölcsi nevelésre. 95 kr. helyett	— 10
<i>Rupp Jakab.</i> Budapest és környékének helyrajzi története. 2 térképpel. Nagy 8-adrétben, 314 oldal. 2 frt. helyett	— 50	<i>Hetényi János.</i> A magyar parthenon előcsarnokai 1 frt. 5 kr. helyett	— 20
<i>Rómer Flóris.</i> A régi Pest. Tört. tanulmány. Nagy 8-adrétben, 280 oldal. 1 frt. 50 kr. helyett	— 80	<i>Kiss Károly.</i> Hunyadi János utolsó hadjárata Bolgár- és Szerbországban 1454-ben és Nándorfehérvár fölmentése a török táboritástól 1456-ban. 1 frt. 5 kr. helyett	— 50
<i>Knauz Nándor.</i> Az országos tanács- és országgyűlé-		<i>Szász Károly.</i> Széchenyi emlékezete. 40 kr. helyett	— 10
		<i>Hetényi János.</i> Honi városaink befolyásáról, nemzetünk kifejlődésére. 1 frt. 20 kr. helyett	— 20
		<i>Hornáth Mihály és Kossovich K.</i> Az ipar- és kereskedés története Magyarországon, a XVI. század elejéig. 1 frt. 90 kr. helyett	— 20

frt. kr.	frt. kr.
<i>Gegő Elek.</i> A moldvai magyar telepekről. 1 frt. 40 kr. helyett	<i>Kazinczy Ferenc</i> Utazásai
— 20	— 40
<i>Érdy János tr.</i> Erdélyben talált viaszos lapok. 6 színes könyomattal. 1 frt. 58 kr. helyett	<i>Zsebszótár, Német-magyar.</i> Kiadta a m. tudóstársaság. 2 forint helyett
— 50	— 50
<i>Érdy János tr.</i> Nummi Transilvaniae. Erdély érmei. 24 nagy 4-edrétű acélmetszetű képatlaszszal. 7 forint helyett	<i>A magyar nyelv rendszere.</i> Közrebocsátá a m. tudóstársaság. II-ik kiadás. 1 frt. 50 kr. helyett
2 —	— 20
<i>Érdy János tr.</i> Erdélyben talált viaszos lapok és magyar őstörténeti vizsgálatok. 5 színes könyomattal. Nagy 4-edrét. 5 frt. helyett	<i>P. Thewreick Emül.</i> A helyes magyarság elvei. 1 frt. helyett
2 —	— 50
<i>Magyarországi régészeti emlékek.</i> Kiadta a m. t. akad. archaeolog. bizottsága. I. kötet I. II. rész. II. köt. I. rész: Pécs-nek középkori régiségei. Irta Henszlmann J. II. kötet. II. rész: A beesi 1873. világtárlatnak magyarországi régészeti osztálya. III. kötet. I. rész: Régi falképek Magyarországon. Rómer Flóristól. Nagy 4-edrétben, 35 színes és acélmetszettel és 500-nál több fametszettel. Mind az 5 rész 30 forint helyett	<i>Imre Sándor.</i> A magyar nyelvújítás óta divatba jött idegen és hibásszólások bírálata, tekintettel az újítás helyes módjaira. 1 frt. 50 kr. helyett
18 —	1 —
<i>Henszlmann J.</i> A székesfehérvári ásatások eredménye. Nagy 4-edrétben, 9 acélmetszetű ábrával és számos fametszettel. 5 frt. helyett	<i>Szarvas Gábor.</i> A magyar igeidők. 2 frt. helyett
2 —	1 —
<i>A magyarországi hitbizományok</i> átalakításáról. 1 frt. 50 kr. helyett	<i>A régi magyar nyelvészek.</i> Erdősítől Tsétsiig. A m. tud. akademia megbiz. kiadta Toldy Fer. Nagy 8-adrét, 717 oldal. 4 frt. helyett
— 20	2
<i>B. Cuvier.</i> Az állatország felosztva alkotása szerint. A II. kiadás után ford. Vajda Péter. I. kötet (Em-lősök, madarak.) 8-adrét, 644 oldal. 4 frt. helyett	<i>Magyar levelestár.</i> A régibb m. közélet, erkölcsök, történet és nyelv ismeretének előmozdítására kiadta a m. t. akademia. I-ső kötet 400 m. levél 1504—1560-ig. 3 forint helyett
— 50	1 20
<i>Sztoeczek József.</i> Utasítás meteorologiai észleletekre <i>Soltész János.</i> A fűvészet alapvonalai, tekintettel a műveltebb néposztály szükségéire. Koszoruzott pályamű. Fametszetekkel. 1 frt. 50 kr. helyett	<i>Akadémiai emlékkönyv</i> a Kazinczy Fer. születése évszázados ünnepéről. 1 forint helyett
— 50	— 50
<i>Szabó Ignác.</i> A lég. Népszerű légtünettan. Jutalmazott pályamű. Fametszetekkel. 1 frt. 50 kr. helyett	<i>Toldy Ferenc.</i> Kazinczy Ferenc és kora, 3 könyv. 4-edrétben. 4 forint helyett
— 80	1 —
<i>Bardócz L. tr.</i> A mechanika alapvonalai. A művelt rendek szükségéihez alkalmazva. 225 fametszettel. 2 frt. helyett	<i>Vámbery Á.</i> Abuska. Csagatajtörök szógyűjtemény. 1 frt. 20 kr. helyett
1 —	— 40
<i>Magyar László.</i> Délafrikai utazásai 1849—57-ben. 1 földképpel és 8 könyomatú táblával. 4 frt. helyett	<i>Fábián István.</i> Finn nyelvtan. 2 forint helyett
1 —	— 50
<i>Magyar László.</i> Levelei és naplókivonatai. Kiadta Hunfalvy János. Egy földképpel.	<i>Finn olvasmányok,</i> a finn nyelvet tanulók számára szerk. Hunfalvy Pál. 3 forint helyett
—	1 —
<i>Kalevala.</i> A finnek nemzeti eposza. Az eredetiből ford. Barna Ferd. 2 frt. 30 kr. helyett	<i>Horatiu levelei</i> Wialand magyarázataival. Fordították Kiss és Kazinczy. 2 frt. 35 kr. helyett
1 50	1 —
	<i>Publ. Ovidius Naso levelei,</i> vagy pontusi elegiái. Fordította Egved Antal. 1 frt. 5 kr. helyett
	— 60
	<i>Sophokles</i> Oedipusza és <i>Euripides</i> Iphigéniaja Auliszban. Ford. Guzmics Izidor. 1 frt. 20 kr. helyett
	— 20
	<i>Aristoteles</i> Nikomachoszhoz címzett etikája. Ford. Habermann J. 2 frt. 60 kr. helyett
	1 —
	<i>Apácai Csere János</i> bölcsészeti dolgozatai. Szerkesztette Horváth Cyrill. 1 frt. 20 kr. helyett
	— 50
	<i>Szalai István.</i> Tapasztalati lélektan. 60 kr. helyett
	— 20
	<i>Pezval Ottó.</i> Felsőbb mennyiségtan 2 kötetben. Nagy 8-adrét. 880 oldal. 7 forint helyett
	2 —
	<i>Euklides</i> elemei. XV. könyv. Fordit. Prassai Sámuel. Nagy 8-adrét. 635 oldal. 4 forint helyett
	1 —

A vidékről érkező megrendelések pontosan, postautánvét mellett is eszközöltetnek.
Csomagolásért semmi sem számítatik. **Szolcsányi Gyula,** könyvkereskedő.

A Szent-István-Társulat ügynökségében és az egri érs. lyceumi könyvnyomdájában kapható:

M Á J U S I A J T A T O S S Á G

gyermeknek számára.

Ára 10 kr.

E 96 lapot tevő ajtatossági könyvecske a Füssy Tamás által megindított gyermekirodalom második füzeté. Május hó minden napjára egy-egy intelmet s rövid imát tartalmaz. továbbá a májusi ajtatosság alkalmával leginkább használtatni szokott énekeket s lauretomi lytániát.

TARTALOM:

Ujabb vallásköltészetünkről.	Werfer. Az irgalmas nővér.	Irodalmi vegyesek.
Szemle; Schematismus Historicus.	Dr. Bitá Dezső pályanyertes munkája II. kiadás.	Könyvészet.
Balogh A. B. Virgo Maria.	A kath. bizottság hatásköre.	Hirdetések.
Zsaskovszky. Karénekes kézikönyv.		

A megrendelések teljesítésére ajánlja magát **Szolcsányi Gyula,** könyvkereskedő Egerben.

Nyomatott az érseki lyceum könyvnyomdájában, Egerben, 1876.